

*Л.А. Костирко, д-р екон. наук, проф., Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля, м. Луганськ*

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

На сьогодні підвищення якості організації навчального процесу обумовлює необхідність активізації самостійної роботи студентів. Сучасний спеціаліст фінансово-кредитного профілю повинен не тільки мати базові знання, але й орієнтуватися в інформаційних потоках, бути готовим до самоосвіти і постійного підвищення кваліфікації. Рішення цих питань неможливо без ефективної організації самостійної роботи студентів, посилення відповідальності викладача за розвиток навичок самостійної роботи, стимулювання професійного зростання, виховання творчої активності та ініціативи.

Дослідження результатів самостійної роботи на кафедрі фінансів дозволило виділити такі проблемні питання:

- спостерігається тенденція на запам'ятовування досліджуваного матеріалу з елементами розуміння, особливо на молодших курсах;
- кількість та обсяг завдань на самостійну роботу і число контрольних заходів з дисципліни визначається викладачем або кафедрою у багатьох випадках виходячи з принципу “чим більше, тим краще”;
- не завжди правильно проводиться оцінка складності завдання і трудомісткості;
- не завжди узгоджені за часом терміни подання завдань з різних дисциплін, що призводить до нерівномірності розподілу самостійної роботи за часом.

Крім того деякі навчальні завдання не мають реальної професійної спрямованості і тому не активізують самостійну діяльність студентів, їх виконання часто може бути здійснено на рівні низки формальних дій, без творчого підходу і навіть без розуміння виконуваних операцій.

Основними факторами активізації самостійної роботи студентів є: корисність, творчий характер діяльності (науково-дослідна, методична робота), наявність змагального початку, заохочення активності, участь в олімпіадах. Якість виконання самостійної роботи суттєво покращується, якщо у студента є можливість апробації результатів роботи на конференціях, презентаціях, конкурсах студентських робіт, практичного впровадження на підприємствах.

Для активізації самостійної роботи кафедрою фінансів розпочато впровадження автоматизованого навчально-контролюючого комплексу, який дозволить студенту самостійно вивчати дисципліну, розвивати творчий потенціал і одночасно контролювати рівень своїх знань і умінь. Таким інтегруючим комплексом є спеціалізований сайт самостійної роботи студентів, структура якого представлена на рис. 1.



Рис. 1. Структура сайту самостійної роботи з базових та спеціальних дисциплін

Блок “Стратегічні орієнтири” включає в себе освітні стандарти за напрямком “Фінанси та кредит”, регіональні тенденції у професійному середовищі, навчальні програми, програми виробничих практик, програму Комплексного державного іспиту за напрямом “Фінанси і кредит”.

Методичний блок містить методичні положення до організації самостійної роботи. Тут з усіх дисциплін представлені програми самостійної роботи з вказівкою трудомісткості завдань, термінів її виконання і здачі, наведено характеристику різних форм самостійної роботи, методичні рекомендації до самостійної роботи, пояснення системи рейтингової оцінки знань.

Блок “Самовчитель” є основним компонентом самостійної роботи, який допомагає розвивати професійні вміння та навички. Він містить теоретичний матеріал для самостійного вивчення; контрольні питання з посиланнями на теоретичний матеріал; банк ситуацій, завдань і задач фінансового характеру, приклади прийняття фінансових рішень, рішення завдань; тести для самоконтролю, глосарій та перелік основної, додаткової літератури, періодичних видань. Тестові завдання містять не тільки елементи закріплення матеріалу, але і питання проблемного характеру, практичні ситуації, що вимагають від студента вміння аналізувати і правильно приймати фінансові рішення.

Основне призначення блоку **“Віртуальне методичне забезпечення”** полягає в можливості повторної роботи над лекційним матеріалом, систематизації та закріплення отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів. Він включає навчально-методичні комплекси дисциплін та навчальні посібники з грифом МОН України.

Блок “Інтернет-ресурси” призначений для формування умінь використовувати нормативну, правову, фінансову документацію і спеціальну літературу. Цей блок містить корисні посилання на освітні портали, електронні бібліотеки, нормативно-законодавчу базу, сайти підприємств і організацій і дозволяє студентам досить швидко знаходити професійно значиму інформацію з метою отримання нового знання.

Блок “Форум” призначений для організації зворотного зв’язку з викладачами, іншими студентами щодо обміну досвідом при вивченні базових і спеціальних дисциплін фінансово-кредитного профілю. Розміщуються рекомендації студентів, поради та рекомендації викладачів щодо прийняття фінансових рішень при вивченні дисциплін. Студенти можуть задавати питання викладачам і отримувати кваліфіковані консультації.

Блок “Новини” включає в себе новини факультету, професійного середовища та можливість апробації студентських розробок, які можуть бути презентовані в форматі студентських семінарів і міні-конференціях.

Таким чином, запропонований підхід до організації самостійної роботи студентів з використанням інтегруючого навчально-контролюючого комплексу дозволяє якісно змінити зміст, методи і організаційні форми самостійної роботи, що створює передумови для підвищення професійних компетенцій майбутніх фахівців у фінансово-кредитній сфері.

Костирко, Л.А. Впровадження сучасних технологій для активізації самостійної роботи студентів [Текст] / Л.А. Костирко // Фінансова освіта: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: зб. матеріалів Міжнародної навчально-методичної конференції (29-30 квітня 2010 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2010. – С. 147-149.